

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **T. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 8. 2007, č. j. 29 Az 54/2006 - 36,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 8. 2007, č. j. 29 Az 54/2006 - 36, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 4. 10. 2006, č. j. OAM-565/VL-10-ZA04-2006, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení žalobce tvrdil, že jako člověk pocházející ze zóny gruzínsko-osetinského konfliktu byl všude v Gruzii obtěžován. Žalovaný shledal, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu. Žalovaný dále konstatoval, že na základě údajů sdělených žalobcem v průběhu řízení nezjistil důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný neshledal ani zákonné důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že žalovaný nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jako příslušník osetinské národnosti byl žalobce v Gruzii stálým cílem fyzického napadání pro svůj nesouhlas s válečným konfliktem, bylo mu připomínáno, že má bojovat proti Gruzii, bylo mu vyhrožováno smrtí. Žalobce konstatoval, že žalovaný nedbal o to, aby přijaté

řešení odpovídalo okolnostem případu, protože byť bylo žalobci vyhrožováno smrtí, nemělo smysl se obracet na státní orgány. Žalovaný dále nezvažil, že je žalobce nemocný žloutenkou typu C, musí se neustále léčit a nemůže odcestovat. Žalobce odkázal na obsah správního spisu a doplnil, že se nemůže vrátit, neboť by jej zabili. Napadené rozhodnutí podle žalobce nevychází ze zjištěného stavu věci, je proto nezákonné. Žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 2. 8. 2007, č. j. 29 Az 54/2006 - 36, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud uvedl, že nesporně je správnost rozhodnutí žalovaného a jeho odůvodnění v tom směru, že žalobce nenaplní podmínky udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť soud neshledal splnění podmínky pronásledování žalobce v zemi jeho původu. V tomto směru soud považoval odůvodnění rozhodnutí žalovaného za vyčerpávající a dostatečné. V průběhu řízení však soud zjistil, že žalobce trpí chronickou hepatitidou typu C, pro niž byl vyšetřen a je sledován ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové a je objednan na kontrolu dne 10. 10. 2007, kdy po dovyšetření jeho zdravotního stavu bude rozhodnuto o případné hospitalizaci a další léčbě. Soud konstatoval, že v takovém případě není oprávněn vyčkávat a soustředit další skutečnosti a následně hodnotit závažnost tohoto momentu pro případnou úvahu o dočasném udělení některého z institutů mezinárodní a doplňkové ochrany v případě žalobce, když ze zprávy UNHCR o situaci léčby této choroby v Gruzii je patrné, že není obecně dostupná. Míru případného ohrožení zdraví žalobce a dalšího dopadu na jeho celkový zdravotní stav soud ponechal na úvaze žalovaného, kterou nemůže nahradit i s odkazem na § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.).

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatel uvedl, že jej soud nepřímou vyzval, aby žalobci udělil humanitární azyl, a namítal věcnou nedůvodnost aplikace § 14 zákona o azylu, neboť ve správním řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost svědčící o naplnění podmínek tohoto ustanovení a nebyl důvod se touto otázkou v odůvodnění správního rozhodnutí šířeji zabývat, když žalobce v průběhu správního řízení tvrdil, že jeho zdravotní stav je dobrý. Stěžovatel konstatoval, že mu nelze k tíži přičítat nedbalost žalobce v ochraně jeho práv, o nichž byl na počátku správního řízení náležitě poučen. Povinnost dbát na ochranu osobních údajů žadatele o mezinárodní ochranu stěžovateli neumožňuje činit vyšetřování za účelem zjištění stupně závažnosti nemoci žadatele a jejích následků, aby poté stěžovatel z vlastního podnětu zkoumal případnou existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu, když žadatel o svém onemocnění nepodá žádnou zprávu. Stěžovatel dále namítal, že žalobce měl ve správním řízení dostatečnou možnost předložit zprávy o svém zdravotním stavu, o svých obtížích se však ani nezmínil, s obsahem protokolu o pohovoru souhlasil a nežádal změny, ani doplnění. Stěžovatel zdůraznil, že žalobce se o svém zdravotním stavu zmínil až v žalobě, a krajský soud tedy porušil povinnost vycházet ze skutkového a právního stavu, který byl v době rozhodování správního orgánu, danou § 75 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel konstatoval, že věk či nemoc žadatele nejsou samy o sobě azylově relevantními skutečnostmi. Podle zjištění stěžovatele (odborná konzultace s MUDr. Z. M., infekční klinika Fakultní nemocnice Na Bulovce,

Praha) hepatitida typu C není nemoc, která by bezprostředně ohrožovala život pacienta a neexistuje u ní nebezpečí z prodlení léčby. Léčba hepatitidy typu C se provádí na základě klinických studií a grantových programů s velmi přísným výběrem pacientů, neboť se jedná o velmi náročnou proceduru a pacient musí velmi dobře mluvit česky, protože u 40% pacientů je z důvodu depresí způsobených léčbou nutná asistence psychiatra. Léčba jednoho pacienta vyjde na cca 800 tisíc Kč a v České republice není běžně dostupná, ani plně hrazená. Ke zprávě o situaci ve zdravotnictví v Gruzii stěžovatel nemohl přihlížet, neboť byla uplatněna až po skončení správního řízení. Stěžovatel zdůraznil, že krajský soud nerespektoval jeho diskreční pravomoc při posuzování existence důvodů pro udělení humanitárního azylu. Stěžovatel uzavřel, že rozhodl na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci, rozsah dokazování byl dán obsahem žádosti žalobce a jeho rozhodnutí je dostatečně konkrétní a podložené a zabývá se všemi okolnostmi případu žalobce. Stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že při jeho vstupu do azylového zařízení byla na pokyn stěžovatele podle § 46 zákona o azylu provedena lékařská prohlídka, při které bylo jeho onemocnění (hepatitida typu C) zjištěno. Stěžovatel měl zákonnou možnost zjistit zdravotní stav žalobce, s těmito informacemi v souladu se zákonem o azylu nakládat a případně je využít ve správním řízení. Stěžovatel měl v zájmu ochrany života a zdraví žalobce a dalších osob povinnost učinit příslušná vyšetření a potřebná opatření. Žalobce odkázal na lékařskou zprávu Laboratoře lékařské mikrobiologie Třinec ze dne 10. 5. 2006, adresovanou uprchlickému táboru Vyšní Lhoty. Žalobce označil za nedůstojné vysvětlení stěžovatele, že i občan České republiky je povinen na léčbu doplácet, včetně informace o nutnosti umět dobře česky, vyčíslení nákladů na léčbu jednoho pacienta a poznámky o tom, že tato léčba ani v České republice není běžně dostupná. Žalobce zdůraznil, že v případě návratu nebude léčen vůbec a nákladnost léčby plyne z nedbalosti pacientů. Žalobce navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud posoudil napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a shledal, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro jeho nesrozumitelnost a shledal, že je důvodná.

Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku vyslovil, že nesporně je správnost rozhodnutí stěžovatele a jeho odůvodnění v tom směru, že žalobce nenaplní podmínky udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť soud neshledal splnění podmínky pronásledování žalobce v zemi jeho původu. V tomto směru soud považoval

odůvodnění rozhodnutí stěžovatele za vyčerpávající a dostatečné. Navzdory těmto závěrům však krajský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil v celém rozsahu, tedy i v rozsahu výroku o neudělení azylu podle § 12 zákona.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 244/2004, www.nssoud.cz).

Porovnáním výroku a odůvodnění rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil zásadní rozpor, jenž v kontextu citované judikatury zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nesrozumitelnost spočívající v tom, že krajský soud na jedné straně potvrdil závěry stěžovatele ohledně neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, žalobu však v tomto rozsahu nezamítl a zrušil rovněž tento výrok rozhodnutí stěžovatele, ačkoliv k tomu podle odůvodnění neměl žádný důvod.

Krajský soud přitom zřejmě vycházel z předpokladu, že jednotlivé výroky rozhodnutí stěžovatele nejsou oddělitelné a samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví. Tento předpoklad je však nutno odmítnout, neboť neodpovídá výkladu příslušných ustanovení zákona o azylu, který opakovaně vyslovil Nejvyšší správní soud.

Podle § 13 odst. 1 zákona o azylu rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.

Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Citovaným ustanovením je společné, že se jejich aplikace váže na nezjištění důvodu pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Předpokladem pro rozhodování o udělení či neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona je tedy výrok o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, který může samostatně obstát i v případě, kdy krajský soud zruší ostatní výroky rozhodnutí stěžovatele.

Ztotožní-li se krajský soud se závěry stěžovatele ohledně neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, žalobu v tomto rozsahu zamítne, přičemž podle dalších okolností případu může zrušit jeden nebo oba další výroky o neudělení azylu (podle § 13 a podle § 14 zákona o azylu). Dospěje-li však soud k závěru, že je na místě zrušit výrok o neudělení azylu podle

§ 12 zákona, musí zrušit celé rozhodnutí stěžovatele, neboť ostatní výroky jsou na tomto výroku závislé.

Pokud jde o doplňkovou ochranu, platí pro ni dřívější judikatura týkající se překážek vycestování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, ze dne 26. 7. 2007, www.nssoud.cz, podle kterého *jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu*).

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 - 67, publikovaného ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1288/2007, www.nssoud.cz, *zamítne-li soud správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výroku, jímž žadateli nebyl udělen azyl podle § 12 a násl. zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a současně zruší totéž rozhodnutí ve výroku, jímž správní orgán rozhodl, že na žadatele se nevztahují překážky vycestování (§ 91 téhož zákona), není takové rozhodnutí v důsledku toho nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů nebo pro nesrozumitelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]*.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2006, č. j. 4 Azs 11/2005 - 90, www.nssoud.cz, *nelze zrušit rozhodnutí správního orgánu v rozsahu výroku o neudělení nebo odnětí azylu a současně ponechat v platnosti výroky týkající se překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu: to vyplývá z ustanovení § 28 zákona o azylu. Neplatí to však opačně, neboť zrušením části výroku, kterým správní orgán rozhodoval o překážkách vycestování, není dotčen výrok o neudělení azylu*.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14b zákona o azylu rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.

Vyroky rozhodnutí stěžovatele o udělení či neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu jsou tudíž výroky závislémi na výrocích o neudělení azylu, a proto krajský soud musí, zrušuje-li kterýkoli výrok o neudělení azylu, současně zrušit i výroky o doplňkové ochraně. Výroky o doplňkové ochraně přitom mohou být zrušeny i v případě, že ve vztahu k výrokům o neudělení azylu soud žalobu zamítne.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že z hlediska procesní ekonomie a efektivnosti správního řízení považuje za nežádoucí rušit celé rozhodnutí stěžovatele, týká-li se zjištěný nedostatek pouze některého výroku rozhodnutí a jiný na něm nezávislý výrok může obstát. V posuzovaném případě však nelze jednoznačně určit, zda bylo úmyslem krajského soudu zrušit výrok o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebo zda chtěl soud žalobu v tomto rozsahu zamítnout. Zjištěný rozpor mezi výrokem a odůvodněním napadeného rozsudku zakládá jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzeným nedostatkem důvodů rozhodnutí krajského soudu, který rozhodnutí stěžovatele zrušil s odůvodněním, že v průběhu soudního řízení zjistil, že žalobce trpí chronickou hepatitidou typu C a ze zprávy UNHCR o situaci léčby této choroby v Gruzii je patrné, že není obecně dostupná. Z tohoto odůvodnění přitom není seznatelné, jakých pochybení se stěžovatel dopustil, že jeho rozhodnutí muselo být zrušeno. Soud totiž stěžovateli žádná pochybení nevytkl, pouze bez dalšího zdůvodnění konstatoval, že není oprávněn vyčkávat a soustředit další skutečnosti a následně hodnotit závažnost tohoto momentu pro případnou úvahu o dočasném udělení některého z institutů mezinárodní a doplňkové ochrany v případě žalobce.

Narozdíl od názoru krajského soudu, vyjádřeného v kasační stížnosti napadeném rozsudku, se Nejvyšší správní soud domnívá, že krajský soud byl za dané procesní situace povinen posoudit a náležitě odůvodnit, jaký vliv může mít onemocnění žalobce na rozhodnutí stěžovatele, tj. které výroky rozhodnutí stěžovatele mohou být touto skutečností dotčeny. Krajský soud se měl rovněž blíže zabývat možnostmi léčby tohoto onemocnění v České republice z hlediska jeho dostupnosti, aby zjistil, zda je udělení mezinárodní ochrany efektivním řešením potíží žalobce.

Nejvyšší správní soud však současně podotýká, že tyto otázky by krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku řešit nemusel, pokud by rozhodnutí stěžovatele - v rozsahu výroků o neudělení mezinárodní ochrany podle § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu - zrušil z důvodu vady řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, prokáže-li se tvrzení žalobce, že při jeho vstupu do azylového zařízení byla na pokyn stěžovatele podle § 46 zákona o azylu provedena lékařská prohlídka, při které bylo jeho onemocnění (hepatitida typu C) zjištěno.

Z výše uvedeného je zřejmé, že napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 8. 2007, č. j. 29 Az 54/2006 - 36, je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Za dané procesní situace se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat dalšími námitkami stěžovatele, neboť z podstaty pojmu nepřezkoumatelnosti plyne, že napadený rozsudek nebylo možno po věcné stránce přezkoumat.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu proto nyní

bude, aby s ohledem na výše postulované závěry v mezích žalobních bodů přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí stěžovatele.

Podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí ve věci rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. března 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu